

Teaching Guide				
Identifying Data				2019/20
Subject (*)	CLINICAL SEMIOLOGY	Code	651G01010	
Study programme	Grao en Fisioterapia			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Graduate	1st four-month period	Second	Basic training	6
Language	SpanishGalician			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Ciencias Biomédicas, Medicina e FisioterapiaFisioterapia, Medicina e Ciencias Biomédicas			
Coordinador	Pérez Fontán, Miguel	E-mail	miguel.perez.fontan@udc.es	
Lecturers	Amado Vazquez, Maria Eugenia Maseda Rodríguez, Ana Belén Pérez Fontán, Miguel	E-mail	maria.eugenia.amado@udc.es ana.maseda@udc.es miguel.perez.fontan@udc.es	
Web				
General description	A materia pertence ao Bloque de Formación Básica, orientada a coñecer a Fisiopatoloxía das enfermidades, identificando e definindo as manifestacións que aparecen ao longo do proceso, as estratexias diagnósticas a partiren dos síntomas e signos cardinais e os tratamentos médico-cirúrxicos, fundamentalmente nos seus aspectos fisioterapéuticos e ortopédicos.			

Study programme competences / results	
Code	Study programme competences / results
A1	Coñecer e comprender a morfoloxía, a fisioloxía, a patoloxía e a conduta das persoas, tanto sas como enfermas, no medio natural e social.
A2	Coñecer e comprender as ciencias, os modelos, as técnicas e os instrumentos sobre os que se fundamenta, articula e desenvolve a fisioterapia.
A3	Coñecer e comprender os métodos, procedementos e actuacións fisioterapéuticas, encamiñados tanto á terapéutica propiamente dita a aplicar na clínica para a reeducación ou recuperación funcional, como á realización de actividades dirixidas á promoción e mantemento da saúde.
A4	Adquirir a experiencia clínica adecuada que proporcione habilidades intelectuais e destrezas técnicas e manuais; que facilite a incorporación de valores éticos e profesionais; e que desenvolva a capacidade de integración dos coñecementos adquiridos; de forma que, ao termo dos estudos, os estudantes saiban aplicalos tanto a casos clínicos concretos no medio hospitalario e extrahospitalario, como a actuacións na atención primaria e comunitaria.
A5	Valorar o estado funcional do paciente, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais.
A12	Intervir nos ámbitos de promoción, prevención, protección e recuperación da saúde.
A17	Comprender a importancia de actualizar os coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que integran as competencias profesionais do fisioterapeuta.
B1	CB1 - Que los estudiantes hayan demostrado poseer y comprender conocimientos en un área de estudio que parte de la base de la educación secundaria general, y se suele encontrar a un nivel que, si bien se apoya en libros de texto avanzados, incluye también algunos aspectos que implican conocimientos procedentes de la vanguardia de su campo de estudio
B2	CB2 - Que los estudiantes sepan aplicar sus conocimientos a su trabajo o vocación de una forma profesional y posean las competencias que suelen demostrarse por medio de la elaboración y defensa de argumentos y la resolución de problemas dentro de su área de estudio
B3	CB3 - Que los estudiantes tengan la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética
B4	CB4 - Que los estudiantes puedan transmitir información, ideas, problemas y soluciones a un público tanto especializado como no especializado
B5	CB5 - Que los estudiantes hayan desarrollado aquellas habilidades de aprendizaje necesarias para emprender estudios posteriores con un alto grado de autonomía
C1	Adequate oral and written expression in the official languages.

C3	Using ICT in working contexts and lifelong learning.
C8	Valuing the importance of research, innovation and technological development for the socioeconomic and cultural progress of society.
C9	Ability to manage times and resources: developing plans, prioritizing activities, identifying critical points, establishing goals and accomplishing them.

Learning outcomes			
Learning outcomes	Study programme competences / results		
1) Conocer y comprender los elementos esenciales del método clínico, de manera que el alumno sea capaz de reconocer, enfocar y valorar un problema de salud, de acuerdo a los principios y métodos científicos aceptados	A1	B1 B2 B3 B4 B5	C1 C3 C9
2) Adquirir las habilidades intelectuales e profesionales que permitan la correcta valoración de un problema clínico, partiendo de sus síntomas y signos principales, integrando el conocimiento de los síndromes clínicos esenciales con una correcta aplicación de los principios éticos y profesionales propios de las profesiones sanitarias	A4		C1 C3 C8
3) Valorar el estado funcional del paciente, en general y en cuanto a la repercusión de los problemas concretos de salud que pueda presentar, considerando los aspectos físicos, psicológicos y sociales	A1 A2 A3 A4 A5 A12 A17		C1 C3
4) Interpretar correctamente los signos y síntomas que expresan las disfunciones de los distintos órganos y sistemas, aplicando los conocimientos científicos disponibles a las situaciones clínicas prácticas.			C1 C3
5) Saber definir un problema clínico en términos científicos correctos, así como establecer las bases para un análisis inicial del problema, en base a los principios genetales del método clínico	A1 A2 A3 A4 A5 A12 A17		C1 C3

Contents	
Topic	Sub-topic
Tema 1. Principios de Semiología Xeneral	<ul style="list-style-type: none"> - Fundamentos da práctica clínica - Sistemática e toma de decisions na detección da enfermidade - O método clínico - A observación xeneral - Identificación do problema principal - Anamnese - Exploración física - Interpretación da analítica rutinaria - Interpretación básica dunha radiografía de tórax e abdomen - Outras probas diagnósticas complementarias - Remisión do paciente

Tema 2. Manifestacions cardinais de enfermidade	<ul style="list-style-type: none"> - Significado dos síntomas xenerais - Dor - Febre - O síndrome xeneral - Manifestacións cardinais de enfermidades básicas - Diabetes - Hipertensión arterial - Insuficiencia cardíaca - Demencia
Tema 3. Semiología Cardiocirculatoria	<ul style="list-style-type: none"> - Semiología básica - Anamnese - Exploración física - Métodos complementarios - Disnea - Dor torácica - Síncope - Edemas - Palpitacións - Claudicación - Úlceras y dilatacións venosas - Clasificación xeneral das enfermidades cardiocirculatorias
Tema 4. Semiología do Aparello Respiratorio	<ul style="list-style-type: none"> - Semiología básica - Anamnese - Exploración física - Métodos complementarios - Disnea - Tos - Hemoptise - Cianosis - Outras manifestacións de enfermidade respiratoria - Clasificación xeneral das enfermidades respiratorias
Tema 5. Semiología do Aparello Locomotor. Semiología articular	<ul style="list-style-type: none"> - Dor articular - Tumefacción - Derrame articular - Rubor ou eritema articular - Aumento de calor local - Edema periarticular - Deformidade articular - Alteracións da movilidad - Ruidos intra e extraarticulares
Tema 6. Semiología do Aparello Locomotor. Semiología ósea	<ul style="list-style-type: none"> - Dor ósea - Fracturas - Deformidades
Tema 7. Semiología do Aparello Locomotor. Semiología tendinosa e de bolsas óseas	<ul style="list-style-type: none"> - Semiología dos tendóns e das vainas tendinosas - Semiología das bolsas serosas, membro superior e inferior

Tema 8. Semiología do Aparello Locomotor. Semiología muscular	<ul style="list-style-type: none"> - Debilidade - Fatigabilidade ou intolerancia ao exercicio - Dor muscular - Calambres - Contracturas - Alteracións da marcha
Tema 9. Semiología do Sistema Nervioso	<ul style="list-style-type: none"> - Bases xerais da exploración neurolóxica - Métodos complementarios en Neuroloxía - Mareo e vértigo - Trastornos da marcha e o equilibrio - Temblor e movementos involuntarios - Convulsións - Debilidade e parálise - Déficits e alteracións sensoriais - Alteracións da consciencia. Delirio - Perda de memoria - Deterioro cognitivo - Trastornos do sono - Trastornos da linguaxe - Cefalea y dor neuróxena - Manifestacións cardinais dos trastornos do Sistema Nervioso Autónomo - Manifestacións cardinais das enfermidades psiquiátricas - Clasificación xeral das enfermidades do Sistema Nervioso
Tema 10. Semiología das enfermidades do Aparello Dixestivo	<ul style="list-style-type: none"> - Semiología básica das enfermidades dixestivas - Anamnese e exploración física - Probas de laboratorio - Endoscopia dixestiva e outras exploracións complementarias - Intolerancia dixestiva. Náuseas e vómitos - Disfagia - Dor abdominal - Hemorraxia dixestiva - Malabsorción - Estreñimento - Diarrea - Incontinencia fecal - Interpretación das alteracións hepáticas de laboratorio - Ictericia - Ascite - Cólico biliar e colecistitis - Semiología dos trastornos pancreáticos. Pancreatite
Tema 11. Semiología das enfermidades renais	<ul style="list-style-type: none"> - Semiología básica das enfermidades renais - Anamnese e exploración física - Probas de laboratorio. Estimación do filtrado glomerular - Probas complementarias - Significado da proteinuria - Significado das alteracións no sedimento urinario - Semiología do fracaso renal agudo - Semiología da insuficiencia renal crónica

Tema 12. Semioloxía do Aparello Urinario	<ul style="list-style-type: none"> - Semioloxía básica - Anamnese e exploración física - Exploracións complementarias - Hematuria - Interpretación do urocultivo. Infección urinaria - Bacteriuria asintomática - Cólico nefrítico - Semioloxía dos trastornos prostáticos - Retención de ouriños - Incontinencia urinaria - Disfunción eréctil
Tema 13. Semioloxía das enfermidades sanguíneas	<ul style="list-style-type: none"> - Semioloxía básica - Anamnese e exploración física - Estudos de laboratorio - Exploracións complementarias - Anemia - Leucocitosis e leucopenia - Diátese hemorráxica - Adenopatías
Tema 14. Outras manifestacions de enfermidade	<ul style="list-style-type: none"> - Clasificación dos trastornos endocrino-metabólicos - Manifestacións de disfunción de hipófise - Manifestacións de disfunción do tiroides - Significado dos trastornos cutáneos

Planning				
Methodologies / tests	Competencies / Results	Teaching hours (in-person & virtual)	Student?s personal work hours	Total hours
Guest lecture / keynote speech	A1 A4 A5 A17 B1 B2 B3 B4 B5 C1 C3 C8 C9	30	30	60
Case study	A1 A4 A12 C1 C3 C6	10	20	30
Supervised projects	A1 A17 C1 C3 C6	3	11	14
Laboratory practice	A1 A2 A3 A4 C1 C6 C7	14	26	40
Practical test:	A1 A17 C1 C6 C7 C8	1	0	1
Objective test	A1 A17 C1 C6 C7	2	0	2
Personalized attention		3	0	3

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description
Guest lecture / keynote speech	Exposición oral por parte do profesor de aqueles temas da materia que se consideren fundamentais para a mellor formación dos alumnos na descripción e coñecemento dos síntomas y signos mais frecuentemente relacionados coas afeccións dos distintos órganos e sistemas.
Case study	Estudo por parte do alumno de aqueles temas que, previamente seleccionados polo profesor e debidamente tutorizados por este, expondrá o alumno ao resto dos seus compañeiros, donde demostrará a súa capacidade de comprensión, síntese e capacidade expositiva.
Supervised projects	Consistirán no estudo e profundización de aspectos específicos de temas contidos no programa, relacionados coa formación dun alumno de Fisioterapia

Laboratory practice	Sesións prácticas donde se discutirán por grupos diferentes situacións clínicas para a súa avaliación polos alumnos. Presentación práctica de procedementos e técnicas de interese para a formación do alumnado en relación á interpretación das manifestacións de enfermidade.
Practical test:	Discusión por parte do alumno dun suposto clínico, en relación a definición do problema, exposición ordenada do método clínico, hipóteses diagnósticas, plan diagnóstico e avaliación da conveniencia e urxencia da remisión do paciente.
Objective test	Consistirá na avaliación do coñecemento adquirido polo alumno, da parte teórica explicada en forma de lección maxistral ao longo do curso. Según especificacións que figuran no apartado correspondente.

Personalized attention

Methodologies	Description
Laboratory practice Case study Supervised projects	Actividade que o profesor de forma individual ou en pequeno grupo, desenvolverá para atender as necesidades e consultas do alumno no estudo de casos, durante a realización dos Seminarios e a hora de elaborar os Traballos Tutelados, en grupo ou individual. O obxectivo primordial será a orientación, apoio e motivación para facilitar o proceso de aprendizaxe. Farase de forma presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a tutorías de despacho) ou de xeito non presencial (a través de correo electrónico ou do campus virtual).

Assessment

Methodologies	Competencies / Results	Description	Qualification
Laboratory practice	A1 A2 A3 A4 C1 C6 C7	Evaluación continuada. O valor de este apartado computará conxuntamente có estudo de casos, trasladándose a un total de 1 punto (máximo) na calificación final.	5
Objective test	A1 A17 C1 C6 C7	Exame principal, de tipo test multiresposta, que constará dun mínimo de 45 preguntas. Cada pregunta presentará cinco respostas posibles, das que sólo unha será correcta. A porcentaxe mínima requerida para aprobar o test será do 60%. As respostas incorrectas non computarán en negativo. O valor de esta nota trasladarase a un máximo de 7 puntos (sobre 10) para a calificación final	70
Guest lecture / keynote speech	A1 A4 A5 A17 B1 B2 B3 B4 B5 C1 C3 C8 C9	Exposición oral por parte do profesor de aqueles temas da materia que se consideren fundamentais para a mellor formación dos alumnos na descripción e coñecemento dos síntomas y signos mais frecuentemente relacionados coas afeccións dos distintos órganos e sistemas.	1
Case study	A1 A4 A12 C1 C3 C6	Evaluación continuada. O valor de este apartado computará conxuntamente coas prácticas clínicas, trasladándose a un total de 1 punto (máximo) na calificación final	4
Supervised projects	A1 A17 C1 C3 C6	Evaluación continuada mediante traballo(s) tutelado(s) (mínimo 1, máximo 2). O valor de este apartado trasladarase a un máximo de 1 punto (sobre 10) na calificación final.	10
Practical test:	A1 A17 C1 C6 C7 C8	Discusión de un suposto clínico durante a proba final. Valor máximo de 1 punto na calificación final.	10

Assessment comments

CRITERIOS DE CALIFICACION

GLOBAL: - Para obter o aprobado na asignatura é necesario cumprir as dúas seguintes condicións: 1) Aprobar a proba obxectiva (exame tipo test)(mínimo de 60% de respostas correctas). 2) Obter un mínimo de 5 puntos na suma de todos os apartados de calificación. - As porcentaxes asignadas a cada proba poden sufrir pequenas modificacións dun curso a outro, en función das necesidades da materia; no entanto o valor do exame (proba obxectiva e proba práctica) nunca será inferior ao 70% da nota final, e o valor da avaliación continuada (traballos tutelados e lecturas) nunca será superior ao 30%.

Sources of information

Basic	- ( ) . Fauci A (2009). Medicina Interna. mcGraw Hill, Madrid Siegenthaler W (2007). Diagnóstico Diferencial en Medicina Interna. Manual Moderno, México Garcia Conde J (2010). Patología General. Semiología Clínica y Fisiopatología. McGraw Hill, Madrid Laso Guzman FJ (2010). Introducción a la Medicina Clínica. Fisiopatología y Semiología. Elsevier, Barcelona Surós Batlló J (2001). Semiología Médica y técnica Exploratoria. Masson Barcelona Argente HA (2005). Semiología Médica. Fisiopatología, Semiología y Propedéutica. Panamericana, Madrid Swartz MH (2010). Tratado de Semiología. Anamnesis y Exploración. Elsevier, Barcelona Duró Pujol JC (2010). Tratado de Semiología. Anamnesis y Exploración. Elsevier, Barcelona Goic A (2010). Semiología Médica. Mediterráneo, Santiago de Chile Montero Homs J (2005). Esquemas en dolor neuropático. Ars Médica, Barcelona Porter RS (2010). Manual de signos y síntomas del paciente. Diagnóstico y tratamiento. Panamericana, México Buckup K (2014). Pruebas clínicas para patología ósea, articular y muscular. Elsevier, Barcelona Fernandez Rosa L (2016). Patología Médico-Quirúrgica para fisioterapeutas. Elsevier, Barcelona
Complementary	

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

PHYSIOLOGY/651G01003

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

MEDICAL AND SURGICAL PATHOLOGY I/651G01011

MEDICAL AND SURGICAL PATHOLOGY II/651G01018

Other comments

A asignatura poderase impartir e avaliar indistintamente en galego ou en castelán. Para axudar a conseguir unha contorna inmediata sustentable e cumprir o obxectivo estratéxico 9 do Plan Green Campus FCS, os traballos documentais que se realicen nesta materia: a.- Poderanse solicitar tanto en formato papel como virtual ou soporte informático. b.- De realizarse en papel, seguiranse as seguintes recomendacións xerais: - Non se utilizarán plásticos. - Realizaranse impresións a dobre cara. - Empregarase papel reciclado. - Evitarase a realización de borradores

(*The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.